

نقش بیمه درآمد در مدیریت ریسک باغداران شهرستان داراب پژوهش موردی: محصول پرتقال

آسیبه منتظری*، دکتر محسن شوکت‌فدایی**، دکتر شاهرخ شجری***

چکیده

فعالیت‌های کشاورزی، همواره با ریسک برخاسته از نوسانهای درآمدی همراه است؛ از همین رو، راهکارهای مدیریتی می‌تواند در کاهش یافتن این نوسانها، سودمند باشد. در این راستا، بیمه درآمدی، می‌تواند با کاستن از نوسانهای مربوط به قیمت و تولید محصولات کشاورزی، این تغییرات احتمالی را مدیریت کند. هدف این پژوهش، طراحی الگوی بیمه درآمد به منظور کاهش نوسانهای درآمدی باغداران شهرستان داراب در استان فارس است. اطلاعات موردنیاز پژوهش، با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای از نمونه‌ای دربردارنده ۵۰ نفر از باغداران (پرتقال‌کاران) شهرستان داراب و به شیوه تکمیل پرسشنامه، گردآوری شده است. برای پیش‌بینی مقادیر آینده متغیرهای قیمت، عملکرد و درآمد محصول پرتقال نیز، داده‌های سری زمانی منابع مختلف از جمله تعاونی باغداران و سازمان جهاد کشاورزی شهرستان داراب گردآوری و به‌کار گرفته شد. برای محاسبه حق بیمه درآمدی نیز، روش شبیه‌ساز آماری به نام: «روش خودراه‌انداز آماری» به‌کار رفته است. نتایج مربوط به محاسبه حق بیمه‌های درآمدی، با دو فرض به‌کار بستن مستقیم و غیرمستقیم رابطه قیمت و عملکرد، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در پایان، آشکار شد که با توجه به منفی بودن ضریب همبستگی میان قیمت و عملکرد، به‌کار بستن مستقیم رابطه قیمت و عملکرد در مقایسه با حالتی که این رابطه به‌طور غیرمستقیم در نظر گرفته می‌شود، به کاهش مقادیر حق بیمه‌های درآمدی می‌انجامد. با مقایسه حق بیمه‌های دریافتی کنونی از سوی صندوق بیمه کشاورزی در شهرستان داراب و مقادیر حق بیمه‌های درآمدی محاسبه شده، برتری طرح بیمه درآمدی، نسبت به طرح بیمه عملکرد در این شهرستان، به ۲۲۴۵۹/ ریال و برای گروه پردرآمد ۶۴۲۱۸۷/۶۱ ریال با در نظر گرفتن ضریب بارگذاری ۰/۹، و اعطای یارانه ۲۷ درصد از سوی دولت، محاسبه شد. در پایان این مقاله، پیشنهادهایی در راستای مدیریت مناسب مخاطره‌ها و شیوه درست اجرای طرح بیمه درآمدی در شهرستان پیشگفته، ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها:

مدیریت ریسک، بیمه درآمد، پرتقال، روش خودراه‌انداز آماری، شهرستان داراب.

* دانشجوی کارشناسی ارشد گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه پیام نور- واحد تهران.

Email: Asiyemontazeri@yahoo.com

** استاد گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه پیام نور- واحد تهران.

*** استادیار مرکز تحقیقات کشاورزی شهرستان شیراز.

